

עסקים ולומדים

זווית יהודית אקטואלית לקהילת אנשי העסקים

פרשת וירא, ט"ו מרחשון תשע"ה

מתנערים משאריות הסדומיות

בפרשת השבוע אנו נפגשים בסיפור החרבתה של סדום. על מה ולמה?

"ויאמר ד' זעקת סדום ועמורה כי רבה

וחטאתם כי כבדה מאוד" (י"ח, כ')

אם נעיין במבנה הפסוק נגלה שהפסוק קשה מאוד! זעקת סדום וחטאתם מקבילות בפסוק זה, והדבר תמוה מאוד, שהרי זעקה יכולה להתפרש גם כתפילה בהרבה מקומות וכלל לא ברור שמדובר בחטא...

בפשט הפסוקים איננו מוצאים את התשובה לשאלה מה בדיוק הבעיה של אנשי סדום? מה חטאם? כבר בפעם הראשונה שהעיר סדום עולה על במת ההיסטוריה – בפרשת לך לך (פרק י"ג, פס' י"ג) אנו קוראים:

"...ויאהל עד סדום ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאוד."

וגם כאן אין פירוט - במה היתה חטאתם? במה הם כ"כ רעים?

מי שמתחיל להאיר את עינינו בהבנת העניין הוא יחזקאל הנביא (יחזקאל, ט"ז, מ"ט):

"הנה זה היה עון סדם אחותך גאון שבעת לחם ושלות השקט היה לה ולבנותיה ויד עני ואביון

לא החזיקה ותגבהינה ותעשינה תועבה לפני ואסיר אתהן כאשר ראית"

כלומר, היו בסדום אנשים מאוד שבעים, והיו אנשים מאוד רעבים, ובכל זאת השבעים ישבו בשקט, ולא דאגו אחד לשני.

כיוון דומה ניתן ללמוד גם מהאגדה שמופיעה במסכת סנהדרין (דף קט' ע"ב) על אותה ריבה שהוציאה לחם לעני שגווע ברעב בתוך כד (על מנת שלא יגלו אותה), התגלה הדבר והרגו אותה במיתה משונה (מרחו את בשרה בדבש והעלוה לגג עד שאכלוה הדבורים).

גם המשנה במסכת אבות "האומר שלי שלי ושליך שלך, זו מדה בינונית. ויש אומרים, זו מדת סדום", מסייעת לנו להבין שהבעיה העיקרית בסדום היא אגואיזם!!

לפי זה נוכל להבין את הפסוק שבו פתחנו: יש בסדום זעקה רבה – אנשים רבים שזועקים, ושאר אנשי העיר מתעלמים מזעקתם ועסוקים רק בעצמם וממילא – "וחטאתם כי כבדה מאוד".

כל אחד חי לעצמו, ולא היתה שם שום ערבות הדדית.

גם האמירה שמופיעה פעמים רבות בגמרא - "כופים על מידת סדום" תובן על רקע זה. ההלכה אומרת שאם אדם לא מוכן לעשות מעשה שיועיל לזולת – אף עפ"י שהוא לא יפסיד מזה כלום – זאת אגואיסטיות ויש לכפות אותו על כך!!

דווקא המוטיב הזה שכל כך חסר בסדום הוא כה מרכזי באברהם אבינו.

הדאגה לכלל, הרגשת הערבות ההדדית והאחריות, ובעיקר מידת החסד שכל כך מאפיינת את אברהם אבינו שהיא האנטיתזה לאגואיזם. אם אגואיזם נובע ממחשבה של "אני ואפסי עוד", הרי שהחסד נובע מההכרה שאני לא חי לבד בעולם הזה ומחובתי לדאוג לזולת.

נראה שיש בדברים אלה מסר גדול לכל אחד ואחד מאיתנו – להילחם באגואיזם, להילחם במחשבה על עצמנו בלבד, ולנסות יותר ויותר לחשוב על הזולת, על האחר, על הכלל, ועל טובתם – ומתוך כך לדבוק במשהו ממידותיו של אברהם אבינו. בהצלחה!

הכותב הינו: הרב ניצן ברגר.

ר"מ בישיבה התיכונית אמ"ת כפר גנים, פתח תקווה

בארגון רבני צהר חברים למעלה מ-1,000 רבנים ואנשי חינוך, הפועלים בהתנדבות לקדם זהותה היהודית של מדינת ישראל, מתוך הידברות ושותפות. ארגון רבני צהר מבוסס על עקרונות של יושרה ונאמנות למדינה, תוך מחויבות להלכה ולמסורת היהודית.

ארגון צהר מזמין אותך להיות שותף באיחוד החברה הישראלית ובעיצוב דמותה היהודית של מדינת ישראל

לתרומות ולתמיכה בפעילויות של צהר: 1800-071-414 | www.tzohar.org.il

חפשו אותנו ב-f

